

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

20 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Diaconu Iurie, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Țurcanu Svetlana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui

***Bragari Danil XXXXX**, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 20.01.2020 – 04.02.2021;

2. instanța de apel: 18.02.2021 – 20.10.2021;

3. instanța de recurs: 27.01.2022 – 20.06.2022.

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 04 februarie 2021, Bragari Danil a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, și în baza acestei Legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de 200 (două sute) ore muncă neremunerată în folosul comunității.

S-a explicat lui Bragari Danil că potrivit art. 67 alin. (3) Cod penal, în caz de eschivare cu rea-voință a condamnatului de la munca neremunerată în folosul comunității, ea se înlocuiește cu închisoare, calculându-se o zi de închisoare pentru 4 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Motilica Gheorghe a fost admisă ca întemeiată.

S-a încasat de la Bragari Danil, în beneficiul lui Motilica Gheorghe, întru recuperarea prejudiciului material, suma de 15000 lei.

S-a încasat de la Bragari Danil, în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 466 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Bragari Danil la data de 25 august 2018, pe timp de noapte, ora exactă nu a putut fi stabilită, cu scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a pătruns pe teritoriul SRL „MegCon-Service” din satul Bălțata, raionul Criuleni, de unde, pe ascuns, a sustras o mașină de tăiat iarba de model „Honda”, de culoare neagră, cu dungi laterale de culoare galbenă, în valoare de 15 000 lei, care aparține lui Motilica Gheorghe, după care, cu bunul sustras a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i astfel părții vătămate Motilica Gheorghe o daună materială în proporții considerabile în mărime de 15 000 lei.

Acțiunile intenționate ale inculpatului Bragari Danil au fost încadrate de instanța de fond în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, după indicii calificativi *furtul*, adică *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către *avocatul Vicol Ion în numele inculpatului*, prin care a solicitat casarea totală a sentinței, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Bragari Danil să fie achitat deoarece lipsește fapta infracțiunii.

3.1. În motivarea cerințelor sale apărătorul a invocat următoarele aspecte:

- inculpatul a fost condamnat pentru o faptă pe care nu a savârșit-o, în cadrul procesului au fost încălcate principiile legalității procesului penal, a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, în sensul art. 6§1 CtEDO;

- sentința de condamnare este pronunțată ilegal cu prezența unui standart de probe presupuse și vădit reduse, încălcări de ordin procedural derivate din jurisprudența internațională și națională și necesită de a fi anulată cu pronunțarea deciziei de achitare din următoarele considerente:

Instanța de fond investită cu soluționarea cauzei penale în privința inculpatului Bragari Danil, trimis în judecată pentru furt calificat, nu a motivat soluția cu privire la admisibilitatea actului de acuzare modificat în instanță, respectarea dreptului la apărare a lui Bragari Danil garantat prin norme de rang internațional și național, neadmisibilitatea probelor ca date neadmise prin încălcarea dreptului la apărare (art. 63, 64 Cod de procedură penală, Hotărârea CtEDO Abas vs Olanda din 26.02.1997) și dreptului la traducător (a se vedea CtEDO Kamanski vs Austria din 19.12.1989), prin întocmirea cu gafe a actelor de procedură penală;

- instanța a fost sesizată cu învinuirea lui Bragari Danil, că la data de 25 august 2018 a furat mașina de tuns iarba ce aparține S.R.L. „MegCon- Service”, cauzând un prejudiciu material în suma de 10000 (zece mii lei). În continuare, Motilica Gheorghe fiind citat în instanță ca persoană care a sesizat organul de urmărire penală, recunoscut

ca parte vătămată în lipsa probelor la etapa de urmărire penală, ce ar fi confirmat împuternicirile eliberate de S.R.L. "MegCon-Service", în lipsa pronunțării de către instanță a actelor procedurale de recunoaștere ca proprietar a mașinii de tait iarba, procurorul a modificat învinuirea. Astfel că, prin ordonanța din 11 noiembrie 2020 procurorul a modificat învinuirea în instanță cu concretizarea, că mașina de tăiat iarbă aparține deja persoanei fizice Motilica Gheorghe și prejudiciul constituie deja 15000 lei.

O astfel de modificare, care în principiu reprezintă o concretizare a învinuirii, poate fi operată exclusiv la urmărirea penală (art. 283 Cod de procedură penală) și nu conform art. 325 Cod de procedură penală. Faptul dat duce la sancțiunea nulității actului de procedură din data de 11 noiembrie 2020 și a sentinței din 04 februarie 2021. Modificarea învinuirii în forma și modalitatea acceptată de către instanță nu este justificată și prin faptul agravării ca volum a situației în privința inculpatului. Instanța acest argument al părții apărării l-a respins, limitindu-se numai la faptul că referința acuzatorului la art. 325 Cod de procedură penală, la întocmirea ordonanței din 11 noiembrie 2020 nu agravează situația inculpatului;

- instanța de fond eronat a apreciat, că percheziția la domiciliu lui Bragari Danil nu reprezintă acuzație penală și că lipsa unui avocat la efectuarea percheziției nu este o încălcare a dreptului la apărare. Or, conform CtEDO (Hotărârile Abas vs Olanda din 26.02.1997, Medimelan vs Niderlanda. Dina vs Romania, coroborat cu art. 8§1 CtEDO, percheziția reprezintă o acuzație în materie penală, or potrivit Hotărârii Curții Constituționale din 14.10.1999 nr. 55 "Cu privire la interpretarea art. 4 din Constituție, Hotărârile CtEDO sunt prioritare față de legislația națională. Regulile CtEDO se aplică direct indiferent dacă conține legislația națională astfel de reguli, ori sunt contradictorii cu cele ale înaltei Curți;

- în acord cu art. 230 Cod de procedură penală, actele de procedură: - ordonanța de punere sub învinuire din data de 29 martie 2019 și actul de sesizare a instanței (rechizitoriul) sunt lovite de nulitate fiind efectuate peste termen. În pofida acestui fapt, instanța de fond nu a respins aceste argumente și nu a explicat de ce nu sunt aplicabile în speță aceste hotărâri, așa cum prevede art. 29 alin. (4) din Codul de procedură penală. Termenul limită de punere a lui Bragari sub învinuire, reieșind din actele de procedură lecturate a expirat la data de 04.01.2019 și nu la data de 29.03.2019 atunci când lui Bragari i s-a înaintat învinuirea;

- instanța de fond nu a luat în considerație nici prevederile legale potrivit cărora persoana care efectuează acțiunile de urmărire penală este obligată să explice persoanei în privința căreia se efectuează acțiunea că are dreptul de a fi asistat de apărător. Aceleași reguli sunt valabile și în privința dreptului de a fi asistat de un traducător. Ori, în procesul-verbal de percheziție nu este explicat sub semnătură prin intermediul

traducătorului, că Bragari Danil a refuzat de a beneficia de așa drepturi. Procesul-verbal percheziție din data de 04.10.2018 la domiciliul lui Bragari Danil, ridicarea husei presupusă că este husa de la mașina de tăiat iarbă care se consideră furată, recunoașterea ca corp delict a husei, nu pot fi admise ca probe conform art. 94 Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2021, a fost admis apelul avocatului Vicol Ion în numele inculpatului, sentința casată total, inclusiv din oficiu, în temeiul art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Procesul penal pornit împotriva lui Bragari Danil în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal se încetează în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, examinând sentința atacată prin prisma motivelor de apel formulate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei penale, a considerat necesar de a admite apelul declarat de către avocatul Vicol Ion în numele inculpatului, casând sentința total, inclusiv din oficiu, în temeiul art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală și adoptarea unei noi hotărâri privind încetarea procesului penal, reieșind din următoarele considerațiuni:

Analizând în cumul toate probele acumulate pe cauza penală, instanța de apel a considerat că instanța de fond a adoptat o sentință neîntemeiată și nemotivată, fără a lua în considerație toate împrejurările cauzei.

Instanța de apel a constatat că inculpatul Bragari Danil este acuzat potrivit rechizitoriului, în aceea că la data de 25 august 2018, pe timp de noapte, ora exactă nu a putut fi stabilită, cu scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a pătruns pe teritoriul SRL „MegCon-Service” din satul Bălțața, raionul Criuleni, de unde, pe ascuns, a sustras o mașină de tăiat iarba de model „Honda”, de culoare neagră, cu dungi laterale de culoare galbenă, în valoare de 15 000 lei, care aparține lui Motilica Gheorghe, după care, cu bunul sustras a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i astfel părții vătămate Motilica Gheorghe o daună materială în proporții considerabile în mărime de 15 000 lei.

Acțiunile intenționate ale inculpatului Bragari Danil au fost încadrate de organul de urmărire penală în baza art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, după indicii calificativi ai furtului, adică a sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit prin pătrundere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Instanța de judecată, fiind investită cu examinarea și soluționarea cauzei penale în fond, examinând probele menționate supra prin prisma învinuirii înaintată inculpatului Bragari Danil a ajuns la concluzia că vina ultimului este dovedită pe deplin, acțiunile infracționale ale acestuia fiind încadrate în prevederile art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod

penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de 200 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

În sentința contestată, instanța de fond a indicat că „...Urmărirea penală a fost intentată pe faptul comiterii furtului și nu nemijlocit în privința lui Bragari Danil. Percheziția a fost petrecută la data de 04.10.2018, la domiciliul lui Bragari Sergiu - tatăl inculpatului, și la domiciliul încă a unui șir de persoane, cu scopul depistării și ridicării obiectelor sustrase. Bragari Danil a fost recunoscut în calitate de bănuț abia la 12 februarie 2019, și în termenul prevăzut de lege - la 29 martie 2019, procurorul l-a pus pe ultimul sub învinuire pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal...”.

Instanța de apel nu a putut fi de acord cu poziția instanței de fond și a retierat că chiar dacă *de iure* imobilul amplasat în s. Sagaidac, r-nul Criuleni, aparține cu drept de proprietate lui Bragari Sergiu, care este tatăl inculpatului, totuși potrivit ordonanței ofițerului de urmărire penală, demersului procurorului și încheierii instanței de judecată din 02.10.2018, menționate supra, de facto s-a solicitat și a fost autorizată efectuarea percheziției anume la domiciliul lui Bragari Danil și nu la Bragari Sergiu. Mai mult, din motivarea actelor procedurale menționate rezultă clar că Bragari Danil este suspectul de bază, care la data de 25.08.2018 a pătruns pe teritoriul SRL “MegCon Service” pe sub poarta de la intrare și a sustras mașina de frezat iarba.

În al doilea rând, instanța de apel a notat că, în rezultatul percheziției efectuate la domiciliul lui Bragari Danil la data de 04.10.2020, în ogor (ogradă) a fost găsită și ridicată o husă pentru mașina de frezat iarba, de culoare neagră, cu dungi galbene, cu inscripția “Villagen”. La data de 04.10.2018, husa cu inscripția “Villagen” ridicată în cadrul percheziției de la domiciliul lui Bragari Danil a fost recunoscută în calitate de corp delict.

La data de 05.10.2018, fiind audiat suplimentar, partea vătămată Motilica Gheorghe a declarat că mașina de tăiat iarba care i-a fost sustrasă la data de 25.08.2018 era de model Villager, cu motor de “Honda”. La această mașină era fixată o husă pentru strângerea ierbii, care era de culoare neagră, cu dungi galbene și inscripția Villager. În continuare, partea vătămată a menționat că fiindu-i prezentată de OUP o husă, el a recunoscut-o ca fiind aceasta.

Astfel, instanța de apel a conchis că, urmare a percheziției efectuate la domiciliul lui Bragari Danil și audierii suplimentare a părții vătămate, husa ridicată în cadrul percheziției a fost recunoscută ca corp delict devenind astfel proba de bază care în viziunea organului de urmărire penală demonstra vina lui Bragari Danil în săvârșirea infracțiunii de furt. Respectiv, rezultă clar că percheziția efectuată și rezultatele acesteia au avut o repercusiune directă asupra drepturilor și intereselor inculpatului. Deci, termenul de atribuire lui Bragari Danil a statutului de bănuț urmează a fi calculat de la 04.10.2018 - dată la care organul de urmărire penală a solicitat autorizarea efectuării

percheziției la domiciliul lui Danil Bragari, indicând direct că a anume el a pătruns pe teritoriul SRL "MegCon Service" pe sub poarta de la intrare și a sustras mașina de frezat iarba.

Prin urmare, instanța de apel a atestat că, ordonanța din 12.02.2019, prin care Bragari Danil a fost recunoscut în calitate de bănuit, constituie o acțiune formală, or după cum a fost statuat mai sus, acesta de facto a fost bănuit de comiterea infracțiunii încă din data de 02.10.2018.

Astfel, punerea lui Bragari Danil sub învinuire la 29.03.2019, acesta fiind recunoscut în calitate de bănuit pe 02.10.2018 și această calitate fiindu-i încetată de drept după expirarea a 3 luni, adică pe 02.01.2019, în lipsa ordonanței de reluare a urmăririi penale pe motive de fapte noi, recent descoperite sau a unui viciu fundamental, i-a lezat dreptul de a nu fi urmărit și pedepsit penal de două ori pentru una și aceeași faptă.

În speță, înaintarea învinuirii de către procuror a fost efectuată cu depășirea termenului legal, or calitatea de bănuit în privința lui Bragari Danil expirase de drept la data de 02.01.2019, iar prin faptul că acesta a fost recunoscut în calitate de bănuit abia la 12.02.2019, apoi la 29.03.2019, i-a fost înaintată învinuirea, organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art. 22 Cod de procedură penală.

Scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de finalizare în privința acesteia a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată, la expirarea termenului de 3 luni de menținere în această calitate.

Reluarea urmăririi penale contrar cerințelor stipulate în art. 22 alin. (2) și art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, precum și celor din art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenție, urmează a fi considerată ca o încălcare a prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței prevăzute în art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală.

Prin urmare, reieșind din considerentele expuse, instanța de apel a considerat necesar a înceta procesul penal în privința lui Bragari Danil, or, potrivit art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală se adoptă o sentința de încetare a procesului penal.

Totodată, instanța de apel a atestat că potrivit rechizitoriului au fost indicate drept cheltuieli de judecată suma de 466 lei legate de investigarea cauzei penale la etapa urmăririi penale. Prin urmare, odată ce instanța de apel a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal în privința lui Bragari Danil, găsește nefondată revendicarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

Cât privește acțiunea civilă înaintată de partea civilă Motilica Gheorghe, instanța de apel, în condițiile în care nu a ajuns la concluzia emiterii unei sentințe de condamnare, a lasat acțiunea civilă fără soluționare explicând părții civile dreptul de a înainta o acțiune civilă în ordinea procedurii civile.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către *procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Țurcanu Svetlana*, care indicând temeiul pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu menținerea sentinței, din următoarele considerente:

- instanța de apel, eronat a reținut în speța supusă examinării încălcarea de către organul de urmărire penală a prevederilor penale care reglementează atribuirea calității de bănuit/învinuit, omisiuni de drept procesual penal, care în opinia instanței de apel atrag nulitatea absolută a actelor procesuale;

- instanța de apel, ca instanță de control judiciar de gradul II de jurisdicție, când a ajuns la concluzii radical diferite cu concluziile rezumate de prima instanță, urma să verifice în mod imperios, care argumente oferite de instanța inferioară sunt neîntemeiate și respectiv să scoată în evidență încălcările admise de către organul de urmărire penală care generează încetarea procesului penal pe motivele prevăzute de dispoziția art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Or, motivarea soluției instanței de apel privind încetarea procesului penal în legătură cu faptul că s-au stabilit circumstanțe care exclud posibilitatea tragerii la răspundere penală, este expusă într-o formulă vagă, neclară, iar prin această inactivitate instanța de apel a încălcat exigențele art. 414 Cod de procedură penală;

- studiul materialelor cauzei denotă că prin ordonanța procurorului, a fost pornită urmărirea penală pe faptul că persoane necunoscute de către organul de urmărire penală, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, au pătruns pe teritoriul S.R.L. "MegCon-Service", din s. Bălțata, r-ul Criuleni, de unde tainic au sustras o mașină de tăiat iarba de model "Honda", ce aparținea cet. Motilica Gheorghe, astfel cauzându-i victimei un prejudiciu material considerabil în sumă de 10 000 lei.

Potrivit prevederilor art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, bănuitul este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune până la punerea ei sub învinuire.

Potrivit ordonanței din 12 februarie 2019, Bragari Danil a fost recunoscut în calitate de bănuit, iar prin ordonanța din 29 martie 2019, Bragari Danil a fost pus sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal.

Prin urmare, raportând dispozițiile art. 63 Cod de procedură penală la circumstanțele expuse mai sus se constată că organul de urmărire penală a respectat termenii imperativi de atribuire a calității procesuale, inclusiv de punere sub învinuire.

Respectiv, calitatea de bănuit Bragari Danil a căpătat-o în cadrul dosarului penal nu când în privința acestuia a fost efectuată acțiunea procesuală - ridicarea husei prin procesul-verbal de percheziție și ridicare, după cum a reținut instanța de apel, dar nemijlocit la data de la 12.02.2019 când lui Bragari Danil i s-a adus la cunoștință în mod

oficial, ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț și informația despre drepturile prevăzute la articolul 64 Cod de procedură penală (f.d. 91), la aceeași dată fiindu-i înaintată învinuirea cu respectarea exigențelor art. 281 și 282 Cod de procedură penală;

- rămâne a fi incertă soluția pronunțată de către instanța de apel, care indică la încălcarea termenilor de ținare în calitate de bănuț a lui Bragari Danil, concretizând că această calitate procesuală a început din 02.10.2018 și a expirat de drept la 02 ianuarie 2019, fără a indica concret cum a fost calculat acest termen de 33 zile, reieșind din dispozițiile cărei norme procesual penale a dedus colegiul penal că acest termen a fost omis.

Or, legiuitorul în dispoziția art. 63 alin. (1) din Codul de procedură penală nu numai că stabilește în ce condiții poate fi recunoscută calitatea de bănuț: prin procesul-verbal de reținere, prin ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate, prin ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț dar și indică asupra unui termen imperativ în care organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuț mai mult de 3 luni sau mai mult de 6 luni persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate.

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conducându-se de dispozițiile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Reieșind din conținutul cererii de recurs, Colegiul penal lărgit atestă că procurorul a indicat drept temei pentru declararea recursului art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căreia *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru*

a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, or motivarea soluției este expusă neclar.

Colegiul penal lărgit verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub aspectele invocate de titularul recursului ordinar declarat împotriva deciziei instanței de apel, constată că, la examinarea apelului declarat de către partea apărării, nu au fost respectate întru totul prevederile art. 414 alin. (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

Colegiul menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

Hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Verificând conținutul hotărârii contestate în raport cu materialele cauzei penale, Colegiul penal lărgit constată că, soluția instanței de apel de încetare a procesului penal în privința lui Bragari Danil, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, este contrară prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

Astfel, în motivarea soluției adoptate, instanța de apel indică că *„înaintarea învinuirii de către procuror a fost efectuată cu depășirea termenului legal, or calitatea de bănuیت în privința lui Bragari Danil expirase de drept la 02.01.2019, iar prin faptul că acesta a fost recunoscut în calitate de bănuیت abia la 12.02.2019, apoi la 29.03.2019 i-a fost înaintată învinuirea, organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art. 22 Cod de procedură penală. (...)*

Reluarea urmăririi penale contrar cerințelor stipulate în art. 22 alin. (2) și art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, precum și celor din art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenție, urmează a fi considerată ca o încălcare a prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței prevăzute în art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală”.

Asupra concluziilor consemnate de către instanța de apel pe marginea cauzei deduse judecării, Colegiul lărgit consideră necesar de a face referință la prevederile art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală, potrivit cărora *ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuیت și informația despre drepturile prevăzute la art. 64 Cod penal, se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile din momentul de emitere a ordonanței, dar nu mai târziu de ziua în care bănuitul s-a prezentat sau a fost adus silit, ori din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta. În cazul în care există necesitatea dispunerii unor măsuri speciale de investigații în privința bănuitului, aducerea la cunoștință a ordonanței de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuیت și a drepturilor sale se amână în baza ordonanței*

motivate a procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție pe o perioadă de 30 de zile, cu posibilitatea prelungirii motivate a perioadei până la 3 luni. În cazul infracțiunilor privind crima organizată, spălarea de bani, al infracțiunilor cu caracter terorist, al infracțiunilor de corupție și ale celor conexe actelor de corupție, termenul de amânare a aducerii la cunoștință poate fi prelungit până la 6 luni, la demersul procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție. Fiecare prelungire a termenului de amânare a aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț și a drepturilor sale nu poate depăși 30 de zile.

Lecturând materialele cauzei, Colegiul penal conchide că, de la data începerii urmăririi penale – 14 septembrie 2018 și până la 12 februarie 2019, când Bragari Danil a fost recunoscut prin ordonanță în calitate de bănuț, de către organul de urmărire au fost întreprinse mai multe acțiuni, însă nici una din ele nu au adus atingere drepturilor și libertăților acestuia atât în sensul legislației naționale, cât și celei internaționale.

La acest capitol, Colegiul menționează că persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuț prin unul din următoarele acte procedurale, după caz: *procesul-verbal de reținere; ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate; ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț*, deci, legiuitorul a stabilit expres și exhaustiv cele trei actele procedurale prin care persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuț, iar procesul-verbal de percheziție nu face parte din acest set de acte. Recunoașterea calității de bănuț se aplică în interesul persoanei, pentru apărarea sa, persoana dobândind astfel drepturi suplimentare reglementate prin art. 64 Cod de procedură penală, unul dintre care este *„să știe de ce este bănuț și în legătură cu aceasta, imediat după reținere sau după ce i s-a adus la cunoștință hotărârea despre aplicarea măsurii preventive sau recunoașterea în calitate de bănuț, să fie informat în prezenta apărătorului, în limba pe care o înțelege, despre conținutul bănuțelii și despre încadrarea juridică a faptelor infracționale de săvârșirea cărora este suspectat”*.

În acest context, Colegiul reține și Decizia CtEDO pe cauza Padin Gestoso vs Spaniei, în care Curtea a constatat că, cu toate că au fost dispuse realizarea câtorva măsuri de anchetă în 1989, urmărirea penală a fost începută în 1990, până la momentul începerii urmăririi penale și arestării reclamantului, situația sa nu a fost direct afectată de investigațiile dispuse de către judecătorul de instrucție, în consecință, nefiind afectat de vreo măsură cu caracter penal până la acel moment, reclamantul nu avea calitatea de acuzat în sensul art. 6, cererea fiind respinsă de Curte ca nefondată.

În deplin acord cu jurisprudența CtEDO, pentru a anula ordonanța de punere sub învinuire din motivul că a expirat termenul de menținere în calitate de bănuț atribuit prin alte acte procedurale decât cele prevăzute în art. 63 alin. (1) pct. 1) - 3) Cod de procedură penală, instanțele naționale trebuie să stabilească dacă sunt întrunite cumulativ 3 condiții: - existența unei „acuzății în materie penală”; - notificarea oficială

despre această acuzație (cu categoriile stabilite în art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, această condiție exceptând situațiile când se probează când partea acuzării a ezitat să-și onoreze obligațiile de informare); - constatarea „repercusiunilor importante” pentru persoana suspectă de comiterea infracțiunii.

Astfel, Colegiul stabilește că instanța de apel urma să verifice și să se expună asupra existenței cumulative a acestor trei condiții și anume concret să identifice care anume acțiuni procedurale efectuate în cadrul urmăririi penale au produs repercusiuni importante pentru situația lui Bragari Danil, pentru a justifica concluzia de apreciere a procesului-verbal de percheziție din data de 04 octombrie 2018, ca constituind acel act prin care lui Bragari Danil i se aduc acuzații în materie penală, or instanța de apel a formulat în acest sens următoarea concluzie: *„Astfel, Colegiul Penal conchide că urmare a percheziției efectuate la domiciliul lui Bragari Danil și audierii suplimentare a părții vătămate, husa ridicată în cadrul percheziției a fost recunoscută ca corp delict devenind astfel proba de bază care în viziunea organului de urmărire penală demonstrează vina lui Bragari Danil în săvârșirea infracțiunii de furt. Respectiv rezultă clar că percheziția efectuată și rezultatele acesteia au avut o repercusiune directă asupra drepturilor și intereselor inculpatului. Deci, termenul de atribuire lui Bragari Danil a statutului de bănuțit urmează a fi calculat de la 04.10.2018 - dată la care organul de urmărire penală a solicitat autorizarea efectuării percheziției la domiciliul lui Danil Bragari, indicând direct că a anume el a pătruns pe teritoriul SRL "MegCon Service" pe sub poarta de la intrare și a sustras masina de frezat iarba.” (pct. 16.1. din decizie).*

Însă, contrar constatărilor pripite la care a ajuns instanța de apel, Colegiul lărgit stabilește cu certitudine că nici în ordonanța privind efectuarea percheziției la domiciliul lui Bragari Danil din 02 octombrie 2018 (f.d. 81, vol. I) și nici în încheierea judecătorului de instrucție din 02 octombrie 2018 (vol. I, f.d. 82-83) nu se atestă asemenea formulări prin care Bragari Danil se consideră suspect în comiterea furtului comis în prezenta cauză penală.

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează că, decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate și a expunerii asupra motivelor invocate în apelul acuzatorului de stat, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca fondul cauzei.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide de a admite recursul ordinar declarat la caz, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total, cu remiterea cauzei în instanța de apel la rejudecare, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia: să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare cuvenită, atât separat, cât și în ansamblu, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe în parte, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, precum și de practica relevantă a CtEDO și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în corespundere cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Țurcanu Svetlana, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2021, în cauza penală privind-l pe **Bragari Danil XXXXX**, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **02 august 2022**.

Președinte:

Toma Nadejda

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana

Diaconu Iurie

Boico Victor